

Περίληψις τῆς Ἐτησίως Ἐπιθέσεως τοῦ Τμήματος
Δασῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσιῶν Πό-
ρων διὰ τὸ ἔτος 1975.

Οἱ τεθέντες κυριώτεροι στόχοι καὶ ἐπιδιώξεις τοῦ Τμήματος Δασῶν κατὰ τὸ 1975 ἦσαν οἱ ἀκόλουθοι:-

1. Προστασία τῶν ἐναπομεινάντων δασῶν ἐν τῶν πυρκαϊῶν
2. Συγκομιδὴ καὶ διάσωσις τῆς καείσης κατὰ τὸ ἔτος 1974 ξυλείας εἰς τὸ δάσος Πάφου.
3. Ἀναδάσωσις καμένων ἐντάσεων καὶ διάσωσις γυμνῶν τοιούτων.
4. (i) Παραγωγή ξυλείας καὶ ἄλλων δασικῶν προϊόντων
(ii) Παραγωγή δασικῶν καὶ καλλωπιστικῶν φυτῶν
5. Δασοκομικὴ περιπορεία τῶν συστάδων
6. Διαχειρίσις τῶν δασῶν καὶ τῶν δασικῶν ἐντάσεων
7. Ἐπαίδευσις Κυπρίων καὶ ἄλλοδαπῶν δασοπόνων.
8. Συνέχισις καὶ ἐπέκτασις τῶν δασικῶν ἐρευνῶν.
9. Ἡ διὰ Δασικῆς Μηχανικῆς ἐπίτευξις τῶν ἀκολούθων:-
  - (i) Βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τοῦ δασικοῦ ὀδικοῦ δικτύου
  - (ii) Συντήρησις καὶ βελτίωσις τοῦ τηλεπικοινωνιακοῦ δικτύου
  - (iii) Κατασκευὴ νέων δασικῶν κτιρίων καὶ συντήρησις τῶν ὑφισταμένων.
  - (iv) Ἀγορὰ νέων μηχανημάτων καὶ συντήρησις τῶν παλαιῶν.
10. Προστασία τοῦ δασικοῦ περιβάλλοντος καὶ παροχὴ ἀναφυχῆς εἰς τὸ κοινόν.
11. Ἐξασφάλισις ἀπασχολήσεως εἰς μέγαλον ἀριθμὸν ἐντοπισθέντων καὶ εἰς παραδασοβίους πληθυσμούς.

Διὰ τὴν ἐμπλήρωσιν τῶν ὡς ἄνω στόχων καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ Τμήματος, οἵτινες ἐπετεύχθησαν πλήρως ἐντός τῶν προδιαγραφέντων πλαισίων, ἐνεκρίθησαν πιστώσεις ὕψους £403,995.000 μίλς εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ £1,488,091.000 μίλς εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, ἥτοι τὸ ὅλκιον ποσὸν τῶν £1,892,086.000 μίλς.

Ἐδαπανήθη δὲ τὸ ποσὸν τῶν £383,213.000 μίλς καὶ £1,319,173.000 μίλς ἀντιστοίχως, ἥτοι συνολικῶς £1,702,386.000 μίλς.

1. Συγκομιδὴ καὶ διάσωσις τῆς καείσης ξυλείας

Ἡ ἐργασία συγκομιδῆς καὶ διασώσεως τῆς καείσης λόγῃ τῶν Τουρικῶν βομβαρδισμῶν κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1974 ξυλείας, ἡ ὅποια ἤρχισε ἀμέσως μετὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐσυνεχίσθη καθ' ὅλον τὸ ὑπὸ ἐπισηδῶσιν ἔτος μὲ πολὺ ἐντατικὸν ρυθμὸν. Οἱ πλεῖστοι τῶν Δασικῶν ὑπαλλήλων ὡς ἐπίσης καὶ μέγας ἀριθμὸς ἐργατῶν κυρίως ἐντοπισθέντων, ἀπασχολοῦντο μὲ τὴν ὡς ἄνω ἐργασίαν.

Τό ἔργον τοῦτο ἦτο τιτάνιον, πολύπλευρον, πολύπλοικον, δυσχερές καί ἄνευ προηγουμένου εἰς τήν δασιικήν ἱστορίαν τῆς Κύπρου. Διά τήν λάβην κανείς κάποιαν εἰκόνα τοῦ μεγέθους τοῦ ἔργου τούτου ἀριεῖ νά ἀναφέρω ὅτι ἐκτασιευάζαμεν δασιικούς δρόμους διά τήν συγκομιδὴν τῆς ξυλείας, ἐντός τῶν γνωστῶν ὄρεινῶν καί τοπογραφικῶς δυσκόλων περιοχῶν, μέ ρυθμόν 1 μίλι ἡμερησίως, ἐργοδοτούσαμεν κάπου 1000 ἐργάτας ἡμερησίως καί ἔφευγάν φορτωμένα ἐν τοῦ δάσους μέ κορμούς κάπου 90 αὐτοκίνητα ἡμερησίως, ἐκτός χιλιάδων ἄλλων κορμῶν οἷτινες παρέμενον προσωρινῶς ὑλοτομημένοι καί ἀποφλοιωμένοι ἐντός τοῦ δάσους μέχρις ὅτου στοιβαχθοῦν ἐπὶ τόπου ἢ μεταφερθοῦν ἀλλαχοῦ εἰς ἀποθήκας τοῦ Τμήματος.

Ἡ ἐργοδότησις τεραστίου ἀριθμοῦ προσφύγων καί ἄλλων ἐργατῶν, ὡς καί πολλῶν μηχανημάτων ὡς φορτηγῶν αὐτοκινήτων, λεωφορείων, φορτοτήρων, προωθητῶν γαιῶν, ἀεροσυμπιεστῶν κ.λ.π. ὡς καί ἡ διατήρησις τῶν κρησθηρῶν ἐν συνεχῇ λειτουργίᾳ διά τῆς προμηθείας εἰς αὐτά πρώτης ὕλης, ἀνεκούφισεν πολλάς οἰκονομίας ἐν τῆς ἀνεργίας καί ἀνεχειρίας εἰς καιροῦς χαλεπούς καί ἐβοήθησεν μεγάλως εἰς τήν ἐπαναδραστηριοποίησιν τῆς οἰκονομίας μας κατὰ τὰ ἀρχικά καί πλέον δύσκολα στάδια τῆς τολαύτης προσπαθείας.

Ἡ ὅλη ἐργασία εἰς τό δάσος Πάφου διεχωρίσθη εἰς δύο φάσεις, ἦτοι:-

- (1) Τήν ὑλοτομίαν ὅλης τῆς πλέον πολυτίμου καείσης ξυλείας ἦτοι τῆς καταλλήλου δι' οἰκοδομησίμους οἰκοποῦς, καί
- (2) Τήν ὑλοτομίαν ἐκείνης ἣτις ἀπέμεινεν μετὰ τήν ἀποπεράτωσιν τῆς πρώτης φάσεως ἦτοι ξυλείας κατωτέρας ποιότητος, καταλλήλου μόνον διὰ κιβωτοποιίαν, μορισανίδας, καυσόξυλα, ξυλάνθρακας κ.λ.π.

Ἡ πρώτη φάσις τῆς ἐργασίας συνεπληρώθη καί ἤρχισε καί ἡ δευτέρα φάσις. Κατὰ τό ὑπό ἐπισιόπησιν ἔτος ὑλοτομήθησαν 151.000 κυβ. μέτρα ἐμφλοίου στρογγύλης ξυλείας περίπου. Μέρος αὐτῆς διετέθη εἰς τήν ἐπιτόπιον δασιικήν βιομηχανίαν καί ἡ ὑπόλοιπος ξυλεῖα ἀπεφλοιώθη, ἐστοιβάχθη καί ἐπροστατεύθη εἰς ὑπαίθρους ἀποθήκας τοῦ Τμήματος Δασῶν. Διά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἐδαπανήθη τό ποσό τῶν £1,154,769.000 μίλις.

Διάφοροι Κυβερνήσεις καί Ὀργανισμοί, ὡς ἡ Ἑλλάς, ἡ Ὀμόσπονδος Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, τό Ἡνωμένον Βασίλειον, ἡ Γιουγκοσλαβία καί τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη, μάς παρεχώρησαν ὑπό μορφήν βοήθειας μηχανήματα, ἢ καί ἐμπειρογνώμονας ἐν σχέσει μέ τό ἔργον τῆς συγκομιδῆς καί διασώσεως τῆς καείσης ξυλείας.

Δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας ταύτης νά ἐκφράσωμεν τάς θερμάς μας εὐχαριστίας πρός τάς ὡς ἄνω Κυβερνήσεις καί Ὀργανισμούς διὰ τήν παρασχεθεῖσαν ἐν ὤρᾳ ἐπιχειρήσεως ἀνάγκης βοήθειαν ἣτις ὑπῆρξε πολύτιμος.

2. Προστασία τῶν Δασῶν.

Αἱ πυρκαϊαί κατά τούς θερινούς μήνας εἶναι ὁ μεγαλύτερος καί σοβαρότερος κίνδυνος διὰ τά δάση μας, λόγῳ τοῦ παρατεταμένου καί ξηροῦ θέρους. Ὑπό τοῦ Τμήματος ἐλήφθησαν τά ἀκόλουθα μέτρα διὰ τήν πρόληψιν καί καταπολέμησιν των.

- (ι) Ἐλειτούργησε ἐπιτυχῶς Σῶμα Δασοπυροσβεστῶν ἡ δύναμις τοῦ ὁποίου ἀνήρχετο εἰς 57 ἄνδρες. Οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπασχολοῦντο πλήρως εἰς διαφόρους ἐργασίας εἰς διάφορα στρατηγικά σημεῖα τοῦ δάσους, δυνάμενοι νά προσεγγισθοῦν ἀμέσως διὰ ραδιοτηλεφώνου.
- (ιι) Ἐπληρώθησαν κατά τήν θερινήν περίοδον 10 πυροφυλάκια ἐγκατεστημένα ἐπὶ βουνοκορφῶν διὰ τήν ἄμεσον ἐπισήμανσιν τῶν πυρκαϊῶν.
- (ιιι) Κατεσκευάσθησαν νέοι στενοί δρόμοι προσπελάσεως, οἱ ὅποιοι χρησιμεύουν καί ὡς ἀντικυριαί λωρίδες, μήκους 76,09 μιλίων καί ἀτραποὶ μήκους 10 μιλίων.
- (ιiv) Κατεσκευάσθη ὑδατοδραξαμενὴ εἰς Ξεραριάκιαν διὰ τήν ἀποθήκυσιν ὕδατος καί χρησιμοποίησιν του ὑπὸ δασοπυροσβεστῶν καί πυροσβεστικῶν ἀντλιῶν εἰς περίπτωσιν πυρκαϊῶν.
- (v) Ἐδόθησαν ὁμιλίαι εἰς τήν Ἐθνικὴν Φρουράν καί τήν Ἀστυνομίαν ὡς ἐπίσης καί ἀριετή δημοσιότης μέσῳ τῶν μαζικῶν μέσων ἐπικοινωνίας διὰ τήν πρόληψιν καί καταπολέμησιν τῶν πυρκαϊῶν.

Παρ' ὅλας ὁμως τὰς προσπάθειάς καί φροντίδας ἐν τούτοις ἐπεσυνέβησαν 26 δασικαὶ πυρκαϊαί, αἱ ὅποια ἔκαυσαν 470 ἑκτάρια δάσους προξενήσασαι ζημίας ὕψους 551,000.000 μίλις περίπου. Αἱ πλεῖστοι τῶν πυρκαϊῶν ὡς καί ἡ καταστρεπτικωτέρα ἐξ αὐτῶν, ἐξείκηθησαν ἀπὸ ἰδιωτικῶν κτήματα, τὰ ὅποια δυστυχῶς οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καί ἄλλοι συνηθίζουν νά κηφαλίζουν ἄνευ τῆς νενομισμένης ἀδείας ἢ τῆς λήψεως ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀναγκαιῶν προστατευτικῶν μέτρων. Αἱ προσπάθειαι μας πρός διαφώτισιν τῶν παραδασοβίων ἢ καί δόξιν τῶν ἐνόχων ἐνετάθησαν.

3. Ἀναδάσωσις.

Ἡ ἀναδάσωσις τῶν κεισῶν λόγῳ τῆς Τουρκικῆς εἰσβολῆς δασικῶν ἐκτάσεων ἀποτελεῖ ἐπεῖγον καί ὑψίστης σημασίας ἔργον διὰ

τό Τμήμα. Κατά τό 1975 όμάς έμπειρογνωμόνων τής 'Οργάνωσης Τροφίμων και Γεωργίας των 'Ηνωμένων Έθνών ή όποία παρέμεινε είς Κύπρο επί διμηνίαν περίπου ήτοίμασε τή συνεργασία του Τμήματος Δασών έμπεριστατωμένην μελέτην άναδάσωσης των καεισών περιοχών. 'Η άναδάσωσις θά διαρικήση επί έπτά περίπου έτη τό δέ κόστος θά άνέλθη είς £2,500,000.000 μίλς περίπου.

'Η άναδάσωσις των καεισών περιοχών είς τό δάσος Πάφου ήρχισε είς περιορισμένην όμως κλίμακα, άνηαι πέραν τής διπλασίας έμείνης του 1974, λόγω των έπειγουσών και πολλών έργασιών του Τμήματος διά τήν συγιομιδήν και διάσωσιν τής καείσης ξυλείας και λόγω τής έλλείψεως προωθητών γαιών. Κατά τό υπό έπισιόπησιν έτος έκαλλιεργήθη είς όλας τάς δασιακές Περιφερείας όλιική έκτασις 585 έκταρίων, άνεδασώθησαν δέ διά φυτεύσεως και σποράς 567 έκτάρια άντί του ποσοϋ των £49,644.000 μίλς.

4. Παραγωγή και κατανάλωσις.

'Η παραγωγή ξυλείας και ή προμήθεια τής έπιτοπίου δασιακής βιομηχανίας διά δασιακών προϊόντων έσυνεχίσθη και κατά τό υπό έπισιόπησιν έτος πολύ έκανοποιητικώς. 'Υλοτομήθησαν έν των καεισών περιοχών του δάσους Πάφου 151.000 κυβ. μέτρα έμφλοίου στρογγύλης ξυλείας περίπου. Μέρος αύτης, ήτοι 92.309 κυβ. μέτρα, διετέθη είς τήν έπιτόπιον δασιακήν βιομηχανίαν, μέρος αύτης άπεφλοιώθη, έστοιβάχθη είς τάς ύπαιθρούς άποθήκας του Τμήματος Δασών, ύπεκαπνίσθη και έσκονίσθη διά διαφόρων φαρμάκων και μέρος αύτης κατέκειτο έντός του δάσους, μέχρι τής μεταφοράς του είς τάς άποθήκας. 'Εν των ίδιωτικών δασών ύλοτομήθησαν 1043 κυβ. μέτρα έμφλοίου ξυλείας. Καί κατά τό παρόν έτος έσχυε ή άναστολή ύλοτομίας πρασίνης ξυλείας.

Τό Τμήμα Δασών είσέπραξε έν τής πωλήσεως ξυλείας £360,741.000 μίλς. 'Επιπλέον διετέθη είς τάς Δασιακές Βιομηχανίας Κύπρου Λτδ., επί πιστώσει ξυλεία αξίας £244,165.000 μίλς περίπου.

Κατά τό 1975 άνηγέρθη υπό του Τμήματος και έλειτούργησε είς τόν Δασιακόν Σταθμόν Πλατάνιων πριστήριον διά τετραγωνισμόν ξυλείας. 'Η παραγωγή του έν λόγω πριστηρίου άνήλθε είς 891 κυβ. μέτρα τετραγ. ξυλείας. Τό πλεϋστον μέρος τής ξυλείας αύτης έχρησιμοποιήθη διά τάς άνάγκας του Τμήματος και ιδιαιτέρως δι' άνέγερσιν ξυλίνων κατοικιών.

Κατεσκευάσθη και έτοποθετήθη είς τό Δάσος Πάφου μεταλλικός κλίβανος, διά τήν παραγωγήν ξυλανθράκων και διάσωσιν καείσης ξυλείας ήτις άλλως θά καταστρέφετο. Κατά τό 1975 ή παραγωγή άνήλθε είς 80.900 χιλιογράμματα. 'Εν τής πωλήσεως 17.990 χιλιογράμμων τό Τμήμα είσέπραξε £1,079.000 μίλς.

Υπό του Τμήματος έξεδόθησαν 66 άδειαι διά λειτουργίαν ιδιωτικών πιστηρών.

Κατά τό 1975 εισήχθησαν ξυλεία και προϊόντα αυτής αξίας £6,870,000.000 μίλς εν συγκρίσει μέ £10,015,522.000 μίλς κατά τό πρώτον κυρίως έξάμηνον του 1974. Η μείωσις των εισαγωγών οφείλεται εις τήν απαγόρευσιν εισαγωγής ξυλείας δι' οίκοδομικούς σκοπούς λόγω τής μεγάλης ποσότητος διαθεσίμου κυπριακής ξυλείας εν των καέντων δασών.

5. Δασοκομική

Κατά τό υπό έπισηόπησιν έτος σημασία έδόθη επίσης εις τήν δασοκομικήν περιποίησιν των συστάδων μέ σκοπόν τήν συντήρησιν των φυτειών και τήν ποιοτικήν βελτίωσιν τής παραγωγμένης ξυλείας. Έτυχεν περιποιήσεως έκτασις 424 έκταρίων αντί δαπάνης £7,932.000 μίλς.

Η συλλογή σπόρων δασικών και καλλωπιστικών δένδρων διά τήν κάλυψιν των ηύξημένων αναγκών του Τμήματος ως και δι' εξαγωγήν ήτο τετραπλάσια τής συνήθους έτησίως συγκομιδής. Συνελέγη ποσότης 9.745 χιλιογράμμων περίπου αντί δαπάνης £5,517.000 μίλς. Ποσότης 103 χιλιογράμμων έξήχθη εις τό έξωτερικόν αντί του ποσού των £422.800 μίλς.

Παρήχθησαν 318.900 δενδρύλλια και ούτω ο συνολικός αριθμός δενδρυλλίων εις τά δασικά φυτώρια εν τής παραγωγής του 1975 και εν τής παραγωγής προηγούμενων έτών ανήλθε εις 530.050. Έξ αυτών 104.330 δενδρύλλια έφυτεύθησαν υπό του Τμήματος έπιπροσθέτως των σπαρεισών υπ' αυτός έιτάσεων, 147.530 έπώλήθησαν εις άλλα κυβερνητικά τμήματα και εις τό κοινόν και 20.310 έδόθησαν δωρεάν εις διάφορα σχολεία, Κοινοτήτας, ίδρύματα κλπ. διά τήν δενδροφύτευσιν δημοσίων ή Κοινοτικών χώρων.

6. Διαχείρισις των Δασών και Δασικών έιτάσεων

Η εργασία επανειτιμήσεως του ξυλαποθέματος και τής αύξήσεως των δασών έσυνεχίσθη και κατά τό 1975 εις τό Δάσος 'Αδελφοί. Επίσης έτοποθετήθησαν εις διαφόρους νεαράς συστάδας μόνιμοι δοκιμαστικά έπιφάνειαι δι' ύπολογισμόν τής έτησίως αύξήσεως των.

Κατά τό 1975 ένοικιάσθησαν 1.600 έιτάρια δασικής γής διά γεωργικούς σκοπούς εισεπράχθη δε τό ποσόν των £4,374.000 μίλς. Έξεδόθησαν ή ανανεώθησαν 21 έρευνητικά άδειαι διά μεταλλεία, 15 άδειαι διά λειτουργίαν λατομίων και 2 άδειαι διά λειτουργίαν μεταλλείων.

7. Επιπλάδευσις

Τό Δασικόν Κολλέγιον Προδρόμου συνεπλήρωσεν κατὰ τό 1975 τό 24ον ἔτος συνεχοῦς λειτουργίας του. Ἀπεφοίτησαν κατὰ τήν λήξιν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 16 φοιτηταί ἐκ τῶν ὁποίων 8 Κύπριοι καί 8 ἄλλοδαποί.

Τό 25ον ἀκαδημαϊκόν ἔτος ἤρχισε τήν 1ην Ὀκτωβρίου μέ 31 φοιτητάς ἐκ τῶν ὁποίων 18 Κύπριοι καί 13 ἄλλοδαποί.

8. Δασικαί Ἐρευναι

Κατὰ τό 1975 ἐσυνεχίσθη ἡ διεξαγωγή πειραμάτων καί ἐρευνῶν διά τήν ἐπίλυσιν προβλημάτων σχετιζομένων μέ τήν ποιοτικήν βελτίωσιν, προστασίαν καί ἀνάπτυξιν τῶν δασῶν, ἐδαπανήθη δέ τό ποσό τῶν £1,990.000 μίλς.

Ἡ προφύλαξις τῆς καείσης ξυλείας ἐκ τῶν ἐντόμων καί μυιήτων ἀποτελεῖ σοβαρόν μέλημα τοῦ Τμήματος. Ἀνελήφθησαν δέ πειράματα προστασίας τῆς ξυλείας, διά χημικῶν μέσων τά ὅποια ἀπεδείχθησαν πολύ ἀποτελεσματικά.

Ἡ Δασική Μελισσοκομία ἐσυνεχίσθη καί κατὰ τό ὑπό ἐπι-σιόπησιν ἔτος ἐπὶ πειραματικῆς βάσεως, διά τόν σκοπόν δέ αὐτόν ἐδαπανήθη τό ποσό τῶν £600.000 μίλς.

9. (ι) Ὀδοποιΐα

Ἡ διάνοιξις περισσοτέρων ὁδῶν καί ἡ βελτίωσις τῶν ὑφισταμένων ἀποτελεῖ σοβαρόν μέλημα τοῦ Τμήματος διότι ἡ ὑπαρξίς ἐνός καλοῦ δασικοῦ ὁδικοῦ δικτύου ἐξυπηρετεῖ ἀφ' ἐνός μέν τήν προστασίαν, περιποίησην καί ἐπιμετάλλευσιν τῶν δασῶν ἀφ' ἑτέρου δέ τόν τουρισμόν καί τήν συγκοινωνίαν τῶν παραδασοβίων πληθυσμῶν. Κατὰ τό 1975 κατεσκευάσθη δασική ὁδός μήκους 0,10 μιλίου ἔναντι δαπάνης £531.000 μίλς καί διεπλατύνθησαν 14,37 μίλια παλαιῶν δασικῶν ὁδῶν ἔναντι τοῦ ποσοῦ τῶν £27,836.000 μίλς. Ἐπίσης διηνοίχθησαν 76,09 μίλια ὁδῶν προσπελάσεως καί 70,03 μίλια ἐξαγωγικῶν ὁδῶν εἰς τὰς καμένας περιοχάς διά τήν ἐξαγωγήν τῆς ξυλείας ἔναντι συνολικῆς δαπάνης £127,584.000 μίλς. Διά τήν συντήρησιν 54,3 μιλίων δασικῶν ὁδῶν ἐδαπανήθη τό ποσό τῶν £1,367.000 μίλς.

Τό ὅλκιόν μήκος τῶν δασικῶν ὁδῶν κατὰ τό τέλος τοῦ ἔτους 1975 ἀνήρχετο εἰς 812,79 μίλια καί τῶν ὁδῶν προσπελάσεως εἰς 281,85.

(ιι) Τηλεπικοινωνία

Τό Τμήμα Δασῶν διατηρεῖ ἄριστα ὀργανωμένον τηλεπικοινωνιακόν δίκτυον διά τήν προφύλαξιν καί διαχείρισιν τῶν δασῶν. Διά τήν συντήρησιν του ἐδαπανήθη τό ποσό τῶν £9,206.000 μίλς καί διά τήν ἐπέιτασιν καί βελτίωσιν του τό ποσό τῶν £2,020.000 μίλς.

Τό Τηλεπικοινωνιακόν δίκτυον κατὰ τό τέλος τοῦ ἔτους 1975 ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν κάτωθι:—

- (α) 434 μιλίων γραμμών, έι τών όποιών 82 μίλια είς τήν κατεχομένην περιοχήν.
- (β) 355 τηλεφωνικών συσκευών, έι τών όποιών 71 είς τήν κατεχομένην περιοχήν.
- (γ) 12 τηλεφωνικων κέντρων, έι τών όποιών 3 είς τήν κατεχομένην περιοχήν.
- (δ) 20 ένδιαμέσων ραδιοτηλεφωνικών σταθμών έι τών όποιών 7 είς τήν κατεχομένην περιοχήν.
- (ε) 6 ραδιοτηλεφωνικών σταθμών έλέγχου έι τών όποιών 2 είς τήν κατεχομένην περιοχήν.
- (στ) 66 άσυρμάτων αυτοκινήτου έι τών όποιών 7 παρέμεινον είς τήν κατεχομένην περιοχήν.
- (ζ) 58 φορητών άσυρμάτων έι τών όποιών 7 παρέμεινον είς τήν κατεχομένην περιοχήν.

Κατά τό αυτόν έτος είσεπράχθη τό ποσό των £1,228.000 μίλς από τήν έιτέλεσιν ιδιωτικών κλήσεων μέσω του δασιου τηλεφωνικου δικτύου. Έπιπροσθέτως είσεπράχθη τό ποσό των £185.000 μίλς από τήν Αρχήν Τηλεπικοινωνιών, ώς ένοίκιον διά τήν χρησιμοποίησιν των δασιων γραμμών.

(ιιι) Δασιανά Κτίρια

Λόγω τής μεταθέσεως πολλων υπαλλήλων είς τάς Δασιανά Περιφερείας Πάφου και Τροόδους διά τήν συγκομιδήν και διάσωσιν τής καμένης ξυλείας, έδημιουργήθη σοβαρόν στεγαστικόν πρόβλημα είς Σταυρόν Ψώιας και Πλατάνια. Πρός άνακούφισιν τής καταστάσεως άνηγέρθησαν υπό του Τμήματος κατά τό 1975 13 ξύλινα κατοικίαι είς Σταυρόν και 6 είς Πλατάνια. "Ας σημειωθῆ ότι πολλοί έι των στεγασθέντων είς τάς ώς άνω κατοικίας υπαλλήλων ήσαν έιτοπισθέντες και ούτω κατά έναν τρόπον έλύθησαν δύο προβλήματα διά τής άνεγέρσεως των έν λόγω κατοικιών. Άνηγέρθησαν έπίσης 8 υπόστεγα είς Πλατάνια διά τήν στέγασιν του περιστηρίου του Τμήματος και άποξήρανσιν τής τετραγωνισμένης ξυλείας. Διά τήν άνεγερσιν και τον έξοπλισμόν των ώς άνω κτιρίων έδαπανήθη τό ποσό των £59,477.000 μίλς.

Σημαντικαί βελτιώσεις έγιναν είς τον Δασιόν Σταθμόν Γιαλιās, είς τήν Πολυκατοικίαν Πλατανιών και είς διάφορα άλλα δασιανά κτίρια άντί του ποσου των £6,365.000 μίλς.

(ιν) Μηχανήματα και Όχήματα

Κατά τό 1975 έδαπανήθη τό ποσό των £50,726.000 μίλς περίπου διά τήν άγοράν μηχανημάτων, όχημάτων και άλλου μηχανικου έξοπλισμού, τά όποια έχρησιμοποιήθησαν κυρίως είς τάς έργασίας

συγκομιδής και διασώσεως της καμένης ξυλείας. Διά την συντήρησιν και λειτουργίαν των μηχανημάτων και όχημάτων έδαπανήθη τό ποσόν των £64,188.000 μίλς.

10. Φυσιόν Περιβάλλον και Δασική Αναφυχή

Τό Τμήμα Δασών συνέβαλε τά μέγιστα είς τήν υπό του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσιών Πόρων ανάληφθεισαν προσπάθειαν διά τήν προστασίαν του Φυσιου Περιβάλλοντος διά ποικίλων δραστηριοτήτων κυριώτεροι των οποίων ήσαν αί ακόλουθοι:-

(α) Τό Τμήμα διά διαλέξεων, έθελοντικων έργων, έορτων και όμιλων από Ραδιοφώνου και Τηλεοράσεως ένέτεινε τάς προσπάθειάς του διά τήν έξάπλωσιν του πρασίνου και τήν προστασίαν του φυσιου περιβάλλοντος ιδίως μετά τήν τρομερήν καταστροφήν του υπό των Τούριων είσβολών.

(β) Διά τήν βελτίωσιν και επέιτασιν των ένδρομικων χώρων Σταυρου Πάιας, Πασιά Λειβάδι, Κόρνου, Μάνδρα του Καμπιου, Κλονιων, Άγιλας, Μαράθου κ.λ.π. έδαπανήθη τό ποσόν των £974.000 μίλς = Επίσης διά τήν συντήρησιν των ύφισταμένων ένδρομικων χώρων έδαπανήθη τό ποσόν των £1,633.000 μίλς.

11. Έξασφάλισις άπασχολήσεως είς παραδασοβίους πληθυσμούς

Είς τά πλαίσια της κοινωνικοοικονομικης πολιτικης του κράτους ένφραζομένης και διά του Τμήματος Δασών, έξησφαλίσθη άπασχόλησις είς τούς παραδασοβίους πληθυσμούς και είς πολλούς έντοπισθέντας, οί όποιοι κατέφυγον είς τά πλησίον των δασων μας χωρία. Ο συνολικός χρόνος άπασχολήσεως ταπτικων και έντάκτικων έργων κατά τό 1975 άνηλθε είς 1.800.540 έργασίμους ώρας άντί άμοιβης £675,110.000 μίλς.

Εύχαριστίαι

Η συμβολή του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσιων Πόρων είς τήν ένπλήρωσιν του έργου του Τμήματος Δασών, ιδίως υπό τάς διαμορφωθείσας μετά τήν τουρικικήν είσβολήν συνθήκας, ύπηρεξε μεγίστη και άποτελεσματική, ένφράζονται δέ θερμαί εύχαριστίαι. Επίσης προς όλα τά Υπουργεία και Κυβερνητικά Τμήματα διά τό πνεύμα συνεργασίας τό όποιον επέδειξαν, προς τήν Αστυνομίαν, τήν Εθνοφυράν, τήν Είρηνευτικήν Δύναμιν, τήν Αρχήν Τηλεπικοινωνιων, τούς Προσκόπους, τό Σώμα Όδηγων, τόν Φιλοδασικόν Σύνδεσμον και προς όλους τούς άλλους Όργανισμούς και άτομα διά τήν βοήθειαν τήν όποιαν προσέφερον προς τό Τμήμα Δασών. Τέλος, άλλ'ούχι όλιγώτερον, πολλαί εύχαριστίαι

έκφράζονται πρὸς ὅλους τοὺς Δασικοὺς ὑπαλλήλους, ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους, διὰ τὴν σιληρὰν ἐργασίαν των, τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσίν των εἰς τὸ καθῆκον, ὡς καὶ διὰ τὴν στενὴν συνεργασίαν των, ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδεὶς τῶν στόχων καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ Τμήματος δά ἐπετυγχάνετο.

*****

*****

